

Navodila za izvedbo
e-vrednotenja pri nacionalnem
preverjanju znanja v osnovni šoli
ob koncu tretjega obdobja
2012/2013

Zavod
Republike
Slovenije
za šolstvo

Državni izpitni center

ric

Navodila za izvedbo e-vrednotenja pri nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli ob koncu tretjega obdobja 2012/2013

Navodila za izvedbo e-vrednotenja pri nacionalnem preverjanju znanja v osnovni šoli ob koncu tretjega obdobja 2012/2013 je sprejela Državna komisija za vodenje nacionalnega preverjanja znanja v osnovni šoli na 7. dopisni seji 10. 1. 2013.

Izdajatelj

Državni izpitni center

Založnik

Državni izpitni center

Avtorji

Alije Jagodnik

Tjaša Lajovic

Saša Masterl

Ana Radović

dr. Andrejka Slavec Gornik

mag. Matjaž Urank

Jezikovni pregled

Bernarda Krafogel

Urednica Založbe

Joži Trkov

Oblikovanje

Peter Škrli

Tisk

Državni izpitni center

Naklada

800 izvodov

1. izdaja

Objavljeno tudi na spletnih straneh Državnega izpitnega centra: <http://www.ric.si>

Ljubljana, 2012

Spoštovani,

šolsko leto 2012/2013 prinaša velike novosti pri vrednotenju preizkusov znanja v devetem razredu, ki bo letos prvič potekalo elektronsko. Učenci bodo preizkuse znanja še vedno reševali na doslej uveljavljen način, rešeni preizkusi pa bodo nato na Državnem izpitnem centru digitalizirani, da jih bodo učitelji lahko ovrednotili s pomočjo programa za e-vrednotenje.

Ta navodila so dopolnitev *Navodil za izvedbo nacionalnega preverjanja znanja* in *Koledarja nacionalnega preverjanja znanja*. Vsebujejo natančnejše napotke za vse aktivnosti, ki jih morate v zvezi z e-vrednotenjem izvesti na šolah. Prosimo vas, da z njimi seznanite tudi učitelje in ostale, ki bodo sodelovali pri vrednotenju preizkusov ob koncu tretjega obdobja.

Z vsemi vprašanji, na katera v navodilih ne boste našli odgovorov, se lahko obrnete na nas. Upamo, da bomo tudi letos nacionalno preverjanje znanja skupaj uspešno izpeljali.

Dr. Andrejka Slavec Gornik,
*področna podsekretarka –
vodja sektorja strokovne dejavnosti*

Kazalo

Splošno	5
Priprava na e-vrednotenje.....	5
Usposabljanje za e-vrednotenje.....	7
Potek e-vrednotenja.....	8
Vpogledi v ovrednotene preizkuse znanja in poizvedbe	9
Poročilo o e-vrednotenju ob koncu tretjega obdobja.....	10
Kontaktne podatki – pomoč med vrednotenjem	11

Splošno

Kaj je e-vrednotenje	Elektronsko vrednotenje (v nadaljevanju: e-vrednotenje) je proces, v katerem se vsak rešen preizkus znanja digitalizira (tj. porežejo se levi robovi s sponkami (hrbtišča), optično prebere in shrani). Učitelji tako ne vrednotijo več preizkusov znanja na papirju, ampak preko računalnika, s pomočjo posebnega programa za e-vrednotenje <i>Scoris Assessor</i> .
Cilji e-vrednotenja	Izboljšanje kakovosti in postopkov analiz vrednotenja, poenostavitev procesa zunanjega vrednotenja ter povečanje varnosti in znižanje tveganja.
Kje se uporablja	V šolskem letu 2012/2013 bo e-vrednotenje potekalo pri nacionalnem preverjanju znanja (v nadaljevanju: NPZ) ob koncu tretjega obdobja, in sicer v rednem in naknadnem roku.
Kako poteka	Pisanje preizkusov znanja in pobiranje gradiva na šolah poteka enako kakor doslej. Na Državnem izpitnem centru se nato rešenim preizkusom znanja porežejo hrbtišča, preizkusi znanja pa se optično preberejo in shranijo v sistem za e-vrednotenje. Učitelji vrednotijo preizkuse na zaslonu preko varnega medomrežnega sistema. Državni izpitni center ovrednotene preizkuse pošlje na šole v elektronski obliki. Razrezane preizkuse znanja v papirni obliki shrani Državni izpitni center.
Izjeme – kdaj e-vrednotenje poteka drugače	V primerih, ko preizkusov ne bo mogoče digitalizirati (npr. povečave na format A3, brajica), bo vrednotenje potekalo v tiskani obliki. Takšne preizkuse bo Državni izpitni center tudi po vrednotenju na šole poslal v tiskani obliki.
Kdo sodeluje	Ministrstvo za izobraževanje, znanost, kulturo in šport, Državni izpitni center, Zavod RS za šolstvo in šole.
Hierarhija ocenjevalcev	Podobno kakor doslej, pri e-vrednotenju sodelujejo vsi tisti učitelji posameznega predmeta, ki jih določi ravnatelj šole (gl. poglavje <i>Prijavljanje učiteljev za e-vrednotenje</i> , str. 6). Učitelji bodo razdeljeni v več približno enakih skupin, ki jih bodo vodili pomočniki glavnega ocenjevalca. Ti bodo spremljali delo učiteljev, delo pomočnikov pa glavni ocenjevalec.
Odgovornost za izvedbo e-vrednotenja na šoli	Za vse aktivnosti pri e-vrednotenju na šoli je odgovoren ravnatelj. Imenuje tudi pomočnika za e-vrednotenje, ki bo skrbel za nemoten potek e-vrednotenja ob koncu tretjega obdobja.
Roki za izvedbo e-vrednotenja	Vsi roki za izvedbo e-vrednotenja so navedeni v <i>Koledarju nacionalnega preverjanja znanja</i> .

Priprava na e-vrednotenje

Imenovanje in prijava pomočnika za e-vrednotenje	Ravnatelj imenuje pomočnika, ki bo skrbel za nemoten potek e-vrednotenja na šoli in učitelje seznanil s tehničnim delom uporabe programa za e-vrednotenje. Pomočnik za e-vrednotenje mora na šoli poskrbeti za ustrezno računalniško opremo, povezavo računalnikov v medomrežje in namestitve programa. Poznati mora tudi uporabo programa za e-vrednotenje, saj bo nudil tehnično pomoč pri izvedbi e-vrednotenja na šoli. Pomočnik za e-vrednotenje je lahko tudi ravnatelj ali njegov namestnik
---	--

	<p>za izvedbo NPZ-ja.</p> <p>Podatke o pomočniku za e-vrednotenje je treba, skladno s <i>Koledarjem nacionalnega preverjanja znanja</i>, vnesti v obrazec <i>Podatki o izvajalcu nacionalnega preverjanja znanja</i>, ki je v elektronski obliki objavljen na eRicu (http://eric.ric.si).</p> <p>Državni izpitni center bo uporabniška imena in gesla za pomočnike za e-vrednotenje poslal na šole v prvi polovici januarja 2013.</p>
<p>Prijavljanje učiteljev za e-vrednotenje</p>	<p>Ravnatelj k vrednotenju preizkusov znanja ob koncu tretjega obdobja prijavi vse učitelje preverjanega predmeta, ki učijo v tretjem obdobju. Učiteljev, ki jih je Državni izpitni center v tem šolskem letu imenoval za pomočnike glavnega ocenjevalca, ravnatelj ne prijavi za vrednotenje.</p> <p>Če učitelj poučuje dva ali več predmetov, ki se v določenem letu preverjajo, ga ravnatelj prijavi za vrednotenje pri vseh predmetih. Državni izpitni center bo nato glede na število prijavljenih učencev določil, kateri predmet bo vrednotil posamezni učitelj.</p> <p>Učitelja, ki poučuje na dveh ali več osnovnih šolah, prijavi k vrednotenju šola, kjer ima učitelj sklenjeno delovno razmerje v večinskem deležu.</p> <p>Ravnatelj imenuje učitelje, ki bodo vrednotili preizkuse znanja, do roka, določenega s <i>Koledarjem nacionalnega preverjanja znanja</i>, tako da njihove podatke vnese v spletni uporabniški program <i>Prijava na vrednotenje NPZ</i> na eRicu (http://eric.ric.si).</p> <p>Morebitne spremembe podatkov o učiteljih, ki bodo vrednotili preizkuse znanja učencev devetega razreda, je treba na Državni izpitni center, prek spletnega uporabniškega programa <i>Prijava na vrednotenje NPZ</i>, javiti do roka, določenega v <i>Koledarju nacionalnega preverjanja znanja</i>.</p>
<p>Uporabniška imena in gesla za učitelje</p>	<p>Državni izpitni center bo v februarju 2013 ravnateljem poslal podatke (uporabniška imena in gesla), s katerimi bodo prijavljeni učitelji lahko dostopali do programa za e-vrednotenje. Tako bodo lahko program <i>Scoris Assessor</i> preizkusili že pred usposabljanjem in preverili, ali je njihov računalnik združljiv s programom. V primeru tehničnih težav se obrnejo na pomočnika za e-vrednotenje na svoji šoli.</p> <p>Uporabniško ime in geslo sta namenjena le točno določenemu učitelju in ga zato ni dovoljeno posredovati drugim učiteljem ali ga uporabljati s strani drugih uporabnikov. V primeru, da ravnatelj ali učitelj sumi, da je do teh podatkov prišla tretja oseba, mora od Državnega izpitnega centra zahtevati zamenjavo gesla.</p>
<p>Odgovornost za sodelovanje učiteljev pri e-vrednotenju</p>	<p>Ravnatelj zagotavlja, da bodo prijavljeni učitelji dejansko sodelovali pri vrednotenju NPZ-ja, oziroma zagotavlja zamenjave prijavljenih učiteljev v primeru njihove nepredvidene odsotnosti. V tem primeru bo Državni izpitni center ravnatelju poslal novo uporabniško ime in geslo za uporabo programa.</p>
<p>Naloge pomočnika za e-vrednotenje</p>	<p>Pomočnik za e-vrednotenje opravlja naslednje naloge:</p> <ul style="list-style-type: none"> • preveri ustreznost računalniške opreme na šoli in širokopasovnega dostopa šolskih računalnikov do medomrežja; • namesti programski dodatek Microsoft Silverlight, ki omogoča ogled in uporabo programa za e-vrednotenje, na ustrezno število računalnikov na šoli, ki se bodo uporabljali za e-vrednotenje;

	<ul style="list-style-type: none"> • pri ravnatelju šole prevzame in učiteljem razdeli gesla in uporabniška imena za dostop do programa za e-vrednotenje; • v drugi polovici februarja 2013 predstavi učiteljem, ki bodo e-vrednotili, seznanitveni način programa za e-vrednotenje; • v skladu s <i>Koledarjem nacionalnega preverjanja znanja</i> organizira e-vrednotenje ob koncu 9. razreda na šoli; • med e-vrednotenjem ob koncu 9. razreda nudi tehnično pomoč pri uporabi programa.
Preverjanje ustreznosti računalniške opreme	<p>Preverjanje ustreznosti računalniške opreme na šoli je ena izmed nalog pomočnika za e-vrednotenje.</p> <p>Zahteve za uporabo programa <i>Scoris Assessor</i> so:</p> <ul style="list-style-type: none"> • računalnik z operacijskim sistemom Windows XP, Vista, Windows 7, MacOS 10.5 ali več; • spomin: 1 GB RAM; • 100 Mb prostega prostora na disku; • zaslon z ločljivostjo vsaj 1024 x 768; • brskalnik Internet Explorer 7 ali več, Firefox 3 ali več, Google Chrome, Safari; • širokopasovni dostop do medomrežja s hitrostjo vsaj 256 kbit/s; na računalniku se ob prvi uporabi programa naloži dodatek Microsoft Silverlight. Uporabnik mora imeti dovoljenje za nalaganje brskalniških dodatkov. (Opomba: Takšna dovoljenja so na računalnikih privzeta, razen če vam je to onemogočil administrator, ki skrbi za vaš računalnik.)

Usposabljanje za e-vrednotenje

Obveščanje ravnateljev	Ravnatelji bodo o aktivnostih za izvedbo e-vrednotenja sproti obveščeni z dopisi Državnega izpitnega centra in Zavoda RS za šolstvo, pa tudi v okviru rednih sklicev predstojnikov OE Zavoda RS za šolstvo.
Usposabljanje pomočnikov za e-vrednotenje	Usposabljanje pomočnikov za e-vrednotenje bo v januarju 2013 organiziral Zavod RS za šolstvo. Usposabljanje bodo vodili izbrani računalniški organizatorji informacijske dejavnosti (ROID-i).
Seznanitev s programom <i>Scoris Assessor</i> in navodila za uporabo programa	<p>Učitelji se bodo s programom za e-vrednotenje lahko seznanili na uporabniku prijazen način, s posebno spletno predstavitvijo, kjer je po korakih in zelo nazorno prikazano, kako program deluje. Program bodo lahko tudi sami preizkusili s pomočjo t.i. seznanitvenega načina (pri prijavi po vnosu uporabniškega imena in gesla s kljukico označijo »Seznanitev«).</p> <p>Učiteljem bodo pri e-vrednotenju v pomoč tudi kratka navodila za uporabo programa <i>Scoris Assessor</i>.</p> <p>Vsa navodila za uporabo programa, spletna predstavitev in ostali dokumenti bodo učiteljem dostopni na spletni strani eRic za učitelje (http://ucitelji.ric.si/).</p>
Usposabljanje učiteljev za e-vrednotenje	Usposabljanje učiteljev, ki bodo vrednotili preizkuse znanja učencev ob koncu tretjega obdobja, za uporabo programa za e-vrednotenje pri določenem predmetu bo potekalo v okviru študijskih skupin, ki jih bo izvedel Zavod RS za šolstvo v marcu in aprilu 2013 .

Potek e-vrednotenja

<p>Priprava preizkusov za e-vrednotenje na Državnem izpitnem centru</p>	<p>Po zaključku pisanja posameznega predmeta NPZ-ja ob koncu tretjega obdobja bo pooblaščenec Državnega izpitnega centra – Pošta Slovenije, na šolah pobiral gradivo na enak način kakor doslej.</p> <p>Rešenim preizkusom znanja bomo nato na Državnem izpitnem centru porezali hrbtnišča, jih optično prebrali in jih naložili v sistem za e-vrednotenje.</p>
<p>Moderacija navodil za vrednotenje</p>	<p>Pred začetkom e-vrednotenja preizkusov znanja pri posameznem predmetu bo na Državnem izpitnem centru potekala moderacija, ki se je bodo udeležili člani predmetne komisije in pomočniki glavnega ocenjevalca. Na moderaciji bodo po pregledu vzorca rešenih preizkusov znanja pripravili moderirano različico navodil za vrednotenje.</p> <p>Poleg tega bodo v programu <i>Scoris Assessor</i> izbrali in ovrednotili tudi nekaj preizkusov, ki jih bodo učitelji pred začetkom e-vrednotenja ovrednotili za vajo in standardizacijo, nekaj preizkusov pa bomo uporabili tudi za preverjanje kakovosti vrednotenja učiteljev med samim postopkom vrednotenja.</p>
<p>Vrednotenje preizkusov znanja</p>	<p>Preizkusi znanja bodo kakor do zdaj objavljeni na eRicu in eRicu za učitelje na dan, določen v <i>Koledarju nacionalnega preverjanja znanja</i> (praviloma na dan pisanja po 12. uri). Najpozneje prvi dan e-vrednotenja bodo na eRicu in eRicu za učitelje objavljena tudi moderirana navodila za vrednotenje. Priporočamo, da si učitelji pred vrednotenjem natisnejo navodila za vrednotenje svojega predmeta in se na aktivih učiteljev seznanijo z vsebino preizkusov znanja in navodil za vrednotenje.</p> <p>Vrednotenje poteka v obdobju, predvidenem v <i>Koledarju nacionalnega preverjanja znanja</i>. Prvi dan poteka na šoli, kjer ga organizacijsko pripravi in izpelje ravnatelj šole oziroma namestnik za izvedbo NPZ-ja v sodelovanju s pomočnikom za e-vrednotenje. V <i>Koledarju nacionalnega preverjanja znanja</i> je navedeno, ob kateri uri se vrednotenje prvi dan lahko prične.</p> <p>Priporočamo, da učitelji istega predmeta pričnejo z e-vrednotenjem v računalniški učilnici. Vsak učitelj naj se na svojem računalniku prijavi z uporabniškim imenom in geslom in v programu za e-vrednotenje samostojno opravi vajo in standardizacijo. Pri tem mu lahko pomaga pomočnik za e-vrednotenje.</p> <p>Za vrednotenje vseh predmetov bodo imeli učitelji na voljo več dni.</p>
<p>Kaj je vrednotenje za vajo</p>	<p>Po prijavi v program <i>Scoris Assessor</i> mora vsak učitelj najprej ovrednotiti preizkuse za vajo. Ko zaključi z vrednotenjem, lahko vidi, koliko točk so posameznim odgovorom tega preizkusa na moderaciji dodelili člani predmetne komisije (t.i. referenčno vrednotenje). Namen vaje je, da se učitelji seznanijo z moderiranimi navodili za vrednotenje. Postopek je natančno opisan v navodilih za uporabo programa.</p>
<p>Kaj je vrednotenje za standardizacijo</p>	<p>Po opravljeni vaji učitelji ovrednotijo še preizkuse za standardizacijo. Postopek je enak kakor pri vrednotenju preizkusov za vajo. Namen standardizacije je, da vsi učitelji pred pričetkom vrednotenja dosežejo določen standard. Pomočniki glavnega ocenjevalca nato pregledajo</p>

	vrednotenje učiteljev v njihovi skupini. Če pogosto in preveč odstopajo od referenčnega vrednotenja, jih opozorijo na napake ali jim dajo napotke za nadaljnje vrednotenje.
Potrjevanje učiteljev za vrednotenje	Po opravljeni standardizaciji bo v programu <i>Scoris Assessor</i> potekalo potrjevanje učiteljev za vrednotenje. Učitelj lahko začne z vrednotenjem šele, ko bo potrjen.
E-vrednotenje	Učitelji vrednotijo preizkuse znanja po navodilih za uporabo programa <i>Scoris Assessor</i> . V primeru tehničnih težav se najprej obrnejo na pomočnika za e-vrednotenje na svoji šoli, če je potrebno, pa tudi na Državni izpitni center. Na vsebinska vprašanja bodo odgovarjali pomočniki glavnega ocenjevalca. Med vrednotenjem morajo v programu <i>Scoris Assessor</i> spremljati sporočila, ki jih pošilja pomočnik glavnega ocenjevalca, in upoštevati njegove dodatne napotke v zvezi z vrednotenjem.
Oddaja ovrednotenih preizkusov	Program omogoča vsakemu učitelju, da vrednoti po svojem urniku in poljubno oddaja preizkuse, ki jih je že v celoti ovrednotil. Tudi po oddaji ovrednotenih preizkusov je nekaj časa še mogoče popravljati točke pri posameznih nalogah, če je to potrebno. Opozorilo: Lahko se zgodi, da se med samim vrednotenjem še dodatno spremenijo moderirana navodila za vrednotenje. Vsak pomočnik glavnega ocenjevalca o tem prek programa obvesti vse učitelje iz svoje skupine. Vsak učitelj (tudi če je vse svoje preizkuse ovrednotil že prej) se mora zato TRETJI dan vrednotenja po Koledarju nacionalnega preverjanja znanja ponovno prijaviti v program, preveriti, ali je v vmesnem času prišlo do sprememb v navodilih za vrednotenje, in popraviti svoje vrednotenje, če je to potrebno.

Vpogledi v ovrednotene preizkuse znanja in poizvedbe

Dostop do ovrednotenih preizkusov znanja na šolah	Državni izpitni center na dan, določen s <i>Koledarjem nacionalnega preverjanja znanja</i> , omogoči šolam, učencem devetega razreda in njihovim staršem dostop do elektronsko ovrednotenih preizkusov znanja in izpisa dosežkov (v obliki pdf). Do obojega bodo lahko dostopali s pomočjo šifre učenca in številke EMŠO na spletni strani http://npz.ric.si . Preizkuse znanja učencev s posebnimi potrebami, ki jih ni mogoče digitalizirati, bo pooblaščenec Državnega izpitnega centra – Pošta Slovenije šolam dostavila dan pred vpogledi.
Vpogledi v ovrednotene preizkuse znanja	Učenci devetega razreda opravijo vpogled v preizkuse znanja v elektronski obliki (v obliki pdf). Izjema so le preizkusi učencev s posebnimi potrebami, ki jih ni mogoče digitalizirati – le-ti bodo imeli na vpogledu ovrednoten preizkus znanja v tiskani obliki. Če ima šola zaradi velikega števila učencev in pomanjkanja računalnikov težave z izvedbo vpogledov v elektronski obliki pri vseh predmetih na dan, določen v <i>Podrobnejših navodilih o šolskem koledarju – 2. del</i> , lahko z vpogledi začne takoj po dostopu do izpisov dosežkov in ovrednotenih preizkusov znanja.

<p>Poizvedbe</p>	<p>Ob koncu tretjega obdobja se zahteva za poizvedbo opravi tako, da ravnatelj v skladu z rokom, določenem s <i>Koledarjem nacionalnega preverjanja znanja</i>, v spletni uporabniški program <i>Poizvedbe NPZ-ja</i> na eRicu vnese zahtevane podatke (šifra učenca, predmet, pri katerem se poizvedba opravi, seznam ovrednotenih nalog, ki so predmet poizvedbe ...). Zahtev za poizvedbe po roku, določenem s <i>Koledarjem</i>, v spletno aplikacijo ne bo mogoče vnašati.</p> <p>Preizkuse učencev, ki uveljavljajo možnost poizvedbe, ponovno pregleda glavni ocenjevalec ali njegov pomočnik. V postopku poizvedbe glavni ocenjevalec ali njegov pomočnik preveri, ali so naloge v preizkusu ovrednotene v skladu z moderiranimi navodili za vrednotenje. Če ugotovi, da je poizvedba upravičena, nalogo (ali več nalog) ponovno ovrednoti ter popravi število točk pri nalogi/-ah in skupno število točk preizkusa.</p> <p>Državni izpitni center v rokih, določenih s <i>Podrobnejšimi navodili o šolskem koledarju – 2. del</i> in <i>Koledarjem nacionalnega preverjanja znanja</i>, šolam posreduje spremembe dosežkov učencev po poizvedbah ob koncu tretjega obdobja.</p>
<p>Poizvedbe za UPP, ki prejmejo preizkuse v tiskani obliki</p>	<p>Postopek poizvedb za učence s posebnimi potrebami, ki so prejeli gradivo v tiskani obliki, se ureja individualno z Državnim izpitnim centrom.</p>

Poročilo o e-vrednotenju ob koncu tretjega obdobja

<p>Poročilo o e-vrednotenju</p>	<p>Poročilo o e-vrednotenju pripravi ravnatelj na podlagi podatkov, ki jih pošlje Državni izpitni center.</p>
--	---

Kontaktne podatke – pomoč med vrednotenjem

Brezplačna telefonska številka: 080 39 33

E-naslov: ev.podpora@ric.si